

Interference / Inner Eye / Krystyna Ziach Joanne Dijkman, 2008

Joanne Dijkman is kunsthistorica en heeft dit artikel geschreven naar aanleiding van de in 2008 gehouden tentoonstelling *Interference / Inner Eye* in de Gist Galerie te Amsterdam, NL

De fotoserie *Inner Eye* van Krystyna Ziach boezemt ontzag in door de grote afmetingen van de fotowerken. Ziach toont zeven portretten waarin ze de grens tussen werkelijkheid en droom, bewust en onbewust, zichtbaar en onzichtbaar onderzoekt.

Het gaat haar niet om individuen maar om een universeel, innerlijk mensbeeld. De gesloten ogen versluieren de karakters en geven een serene sfeer aan de werken. De geportretteerde kijkt in zichzelf en begeeft zich op de grens van het onderbewuste.

De zes geportretteerde vrouwen - het zijn enkel vrouwen zijn centraal in het beeld geplaatst tegen een lichtblauwe achtergrond, die bijdraagt aan de sereniteit van het geheel. Het lichtblauw gaat werken als een symbolische kleur maar blijft meerduidig interpreteerbaar.

De serie vormt een eenheid door de steeds terugkerende, statige compositie waarin de modellen frontaal de camera trotseren. Het ontbreken van enige kledij of sieraden geeft de vrouwen een anonieme en universele uitstraling, hetgeen nog versterkt wordt door de gesloten ogen, waardoor de spiegels van de ziel onzichtbaar zijn. De mimiek van het gelaat zou toch nog kunnen verraden wat zich daarbinnen afspeelt. De vrouwen hebben echter hun masker afgedaan en lijken volledig in zichzelf gekeerd te zijn, als in een meditatieve staat van zijn.

Opvallend is het portret van een Aziatische vrouw, zij is twee keer vertegenwoordigd in deze serie. Hoewel het hetzelfde model betreft, lijken het bijna twee verschillende vrouwen door de subtiele veranderingen in het gezicht. Een dubbelportret van een tweeling wijkt af van de serie door het grotere formaat. Twee ontluikende meisjes zijn samen geportretteerd. Het zijn individuen, maar de innerlijke verstilling die zij uitstralen, met hun gesloten ogen, is toch zeer gelijkend.

Ziach fotografeert analoog en bewerkt de werken achteraf niet met photoshop, omdat dit het door haar beoogde beeld niet ten goede zou komen. Ze wil geen wassen poppen maar echte mensen tonen, waarvan de innerlijke schoonheid voelbaar is. Het vastleggen van een innerlijke blik is door het medium fotografie gereduceerd tot een moment opname, en mede daarom is het niet achteraf retoucheren zo belangrijk, omdat het beeld daarmee verloren zou gaan.

De foto's zijn enkel genomen bij daglicht, omdat dat het beste de werkelijkheid benadert en hierdoor verschilt de blauwe achtergrond per portret van kleurnuance. De serie *Inner Eye* - waaraan Ziach nog steeds doorwerkt, sluit aan bij het omvangrijke oeuvre van Ziach waarin verstilling en contemplatie sleutelbegrippen zijn.